

Asia: VN/2166/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain väliaikaisesta muuttamisesta (opintosetelikokeilu)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Asia: Vapaa Sivistystyö ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen korkeakoulun 30 opintopisteen opintosetelikokeilusta

Avointa korkeakouluopetusta järjestettiin vuonna 2024 kesäyliopistoissa (60 000 op), kansanopistoissa (30 000 op) sekä kansalaisopistoissa. Eduskunnan sivistysvaliokunta on pitänyt tärkeänä, että joustava pääsy korkeakouluopintoihin turvataan ja että korkea-koulutuksen saavutettavuuden lisäämisessä vahvistetaan vapaan sivistystyön roolia korkeakoulujen yhteistyökumppaneina.

Vapaa Sivistystyö ry (VST ry) esittää seuraavat näkökulmat opintosetelikokeiluun liittyen:

-30 op:n opintosetelikokeilun toteutusmalliin sisällytetään VST-toimijat. Ilman saavutettavaa verkostoa kokeilun hyödyt kasautuvat niille, joilla on jo valmiit mahdollisuudet liikkua, hankkia tietoa ja opiskella joustavasti verkossa.

-rahoitusratkaisuja tarkennetaan siten, että myös VST-toimijoilla on tosiasialliset edellytykset osallistua kokeiluun korkeakoulujen kumppaneina.

-kokeilun aikana valmistellaan pysyvämpi ratkaisu, joka yhdistää korkeakoulujen ja vapaan sivistystyön osaamisen ja varmistaa saavutettavat koulutuspolut koko kohderyhmälle.

-kaikki opintoseteliin oikeuttavat opinnot tulevat löytymään Opin.fi-palvelusta, mutta samalla opintotarjonnan liittämiseen liittyvät tekniset esteet tulee tunnistaa ja poistaa mahdollisimman nopeasti.

-saavutettavuus ei ole pelkästään tekninen kysymys. Se on myös pedagogista, alueellista ja sosiaalista saavutettavuutta. Jos vapaan sivistystyön oppilaitosten tarjontaa ei saada mukaan kokeilun alkaessa, keskitetty tekninen ratkaisu kaventaa saavutettavuutta.

-opintoseteliin tulisi liittää ohjauspalvelut, jotka auttavat opiskelijoita hahmottamaan eri koulutusalojen sisältöjä ja tukevat tarkoituksenmukaisten opintojen valinnassa.

-OKM:n vapaan sivistystyön opintosetelirahoitusta lisätään ja kohdennetaan kokeilun kohderyhmälle. Näin VST-oppilaitokset voivat tarjota avoimen korkeakoulun opintoja maksuttomasti. Tätä varten ei tarvita erityisiä säädösmuutoksia. Ratkaisu varmistaa, että rahoitus kohdentuu koulutuksen ja ohjauksen tosiasiallisille toteuttajille.

-ruotsinkielisten oppilaitosten avoimen korkeakouluopintojen tarjonta opintoseteleillä pitää varmistaa yhdenvertaisesti.

-selkeä ja ennakoitava rahoitusmalli kaikille toimijoille on edellytys kokeilun tavoitteiden saavuttamiselle sekä laadukkaiden, saavutettavien ja pedagogisesti tarkoituksenmukaisten opintojen tarjoamiselle.

Wallén Björn
Vapaa Sivistystyö ry